

ПАРАДИГМАТИЧНІ ВІДНОШЕННЯ МІЖ ОДИНИЦЯМИ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «ПАТРІОТ», ЗМОДЕЛЬОВАНОГО НА ОСНОВІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПУБЛІЦИСТИКИ

О. С. Антіпов, аспірант

*ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
пл. Гоголя, 1, м. Старобільськ, Україна*

Художня публіцистика, творена письменниками, характеризується прямим втручанням у явища життя суспільства. Вона формує громадську думку, має потужний вплив на національно-зорієнтованих особистостей.

У статті досліджено парадигматичне відношення як один із засобів зв'язку між одиницями лексико-семантичного поля «патріот», змодельованого на матеріалі сучасної української художньої публіцистики. Автором наукової студії розглянуто поняття контекстуальної синонімії та антонімії. Залучивши лексикографічні джерела, репрезентовано еволюцію лексеми «патріот».

Феномен патріотизму корельований з такими ключовими поняттями як Батьківщина та Вітчизна та має велике значення для відродження української національної ідеї.

Ключові слова: *художня публіцистика, патріот, патріотизм, лексико-семантична система, лексико-семантичне поле, парадигматика, синонім, антонім.*

Лексико-семантична система мови (ЛССМ) є однією з найскладніших мовних систем, що зумовлено багатовимірною структурою, неоднорідністю її одиниць, різноманітністю відображених у них відношень і відкритістю для постійного поповнення новими складниками (словами та значеннями). Своєрідність її також полягає в тому, що вона на відміну від інших мовних систем безпосередньо пов'язана з об'єктивною дійсністю, віддзеркаленням якої виступає.

ЛССМ базується на відношеннях, найголовнішими серед яких є парадигматичні та синтагматичні. Суттєвість парадигматичних відношень полягає в схожості мовних одиниць за одними компонентами і протиставленні за іншими.

Одним із морально-етичних компонентів колективної свідомості нації є шанування материнської мови, любов до Батьківщини, боротьба за національну свободу держави, її культуру, тобто почуття патріотизму, яке зазвичай посилюється у кризові й перехідні етапи розвитку суспільства, у періоди соціально-політичних змін. Наявність його у громадян є основою економічного, соціокультурного, матеріального й духовного розквіту будь-якої держави.

Актуальність дослідження полягає в тому, що на сьогодні вченими є мало вивченим лінгвостилістичний аспект феномена патріотизму.

Метою статті є моделювання синонімічного та антонімічного рядів лексем *патріот* і *патріотизм* на основі сучасної української художньої публіцистики.

Як засвідчують лексикографічні джерела, дефініція поняття «патріот», хоч і зазнала певних трансформацій, проте зберегла своє основне значення. Патріот, патріотизм, патріотичний, патріотитвувати – походить від гр. «земляк, співвітчизник», утвореного від *пáтpиoс* «батьківський, успадкований від батьків» [1, с. 317].

Сучасні тлумачні словники української мови пропонують статті з елементами тезаурусного опису: *патріот* – той, хто любить свою батьківщину, відданий своєму народові, готовий для них на жертви й подвиги. *Патріотизм*, -у, ч. Любов до своєї Батьківщини, відданість своєму народові, готовність для них на жертви й подвиги. *Відданість чому-небудь, любов до чогось* [2, с. 97; 3, с. 711]. Крім того, вони подають і тлумачення поняття «квасний патріотизм» – ірон. – схиляння перед відсталими формами життя й побуту своєї країни, вихваляння всього свого й відкидання чужого [3, с. 423].

Провідне місце в патріотичному вихованні й пробудженні національної самосвідомості належить мові, яка в українців проходила тернистий шлях до визнання. М. Грушевський зазначав: «Мова вирішила долю українського відродження. Мові була зобов'язана Україна тим, що українознавство не обмежалося збиранням творів народної словесності, складанням граматики і словників, а перейшло у справжнє національне відродження» [4, с. 49].

У наші дні значно активізувалося питання щодо єдності нації та сенсу поняття *єдина літературна мова*, тому «обживати рідну мову наново є нормальний <...> приділ у сучасному світі» [5, с. 286] – це прояв українського патріотизму.

На сторожі цього питання завжди стоїть письменство, зокрема їх художня публіцистика, що дає можливість прямо виявляти позицію автора і прихилити до неї потенційного читача. У художньо-публіцистичних текстах явища суспільного життя мають бути не лише описані, а й розтлумачені та оцінені публіцистом. Такі тексти виконують «функцію формування масових поглядів, смаків та зацікавлень» [6, с. 68], їх естетична вартість визначається «здебільшого рівнем емоційного сприймання, культурою художніх смаків, що виховуються гуманітарною освітою» [7, с. 292].

Сучасна публіцистика зосереджена переважно в описах найважливіших політичних дебатів (парламентських та Президентських виборів тощо) як визначальної одиниці розбудови демократичної й незалежної держави. Велике значення для утвердження головних принципів патріотизму та націоналізму як єдиної запоруки для українського історичного успіху, на думку письменників-публіцистів, набули революційні події 2004–2005, 2013–2014 років, наприклад: *Я впізнала цей блиск в очах: з таким самим захопленням (і гордістю, тим більшою, що це ж був мій народ!) я спостерігала стрімко набуваючи «закипання» Києва...* [8, с. 14]; *Помаранчева революція принесла кілька важливих інституційних змін, котрі роблять повернення України до кучмівського авторитаризму малоімовірним* [9, с. 221]; *Євромайдан – ...це не лише місце, де б'ється серце України, а й велика невидима церква, храм, до якого їдуть помолитися, причаститися, який намагаються всіма силами зберегти. Там наша віра. Знаю, що вона, незважаючи на цинізм, брехню і підлість влади, переможе* [10, с. 40]; *...Наша революція (2013–2014 рр., – прим. О. А.) подібна на службу Божу. Обставини, пов'язані з революцією, із бажанням кращої України, сприяють тому, щоб у людях проявлялася світлість* [10, с. 21] та ін.

У суспільно-політичній проблематиці феномен патріотизму постає з урахуванням його еволюції, стосунків України з Росією та Польщею, концепту *Європа*, критики чинної та минулої влади, ставлення народу до своєї країни, роздумів про утвердження України, пізнання української душі, здобуття Україною гідного місця у світі, а українським народом – кращої долі, на яку він заслуговує.

Дослідження феномена патріотизму та лексеми *patriot*, їх репрезентації в письменницькій публіцистиці, на нашу думку, доцільно здійснювати крізь призму лексико-семантичного поля (ЛСП) – складника мовної картини світу. Як лінгвістичне явище воно перебуває в центрі уваги європейських мовознавців протягом останніх десятиліть. У ЛСП широко представлені проблема співвідношення слова та поняття, явища синонімії та антонімії.

Парадигматичні відношення – це найрізноманітніші класи лексичних одиниць, тотожних за тими чи тими змістовими ознаками: синоніми, антоніми тощо. Під парадигматичними відношеннями вчені розуміють відношення між мовними одиницями, які можуть зайняти місце одна одної в одній і тій самій позиції. Отже, парадигматичні відношення – це відношення у вертикальній площині [11, с. 258–259].

Синоніми є одним із найважливіших складників арсеналу стилістичних засобів мови. Під синонімією у сучасному мовознавстві розуміють збіг мовних одиниць у їхньому основному значенні і збереження різниці між ними в значенневих відтінках і стилістичному забарвленні. Потрапляючи в контекст, синонім утрачає деякі компоненти словникового значення і може набувати компонентів значення свого словникового аналога. Так, синонім стає контекстуальним, та у ньому, на відміну від

загальнономовних синонімів, «нейтралізація семантичних відмінностей відбувається в межах лише якогось одного конкретного контексту або ситуації» [12, с. 586].

Моделюючи синонімічні ряди, слід спиратися на об'єктивні відношення, які сформувалися в лексиці давно і відображені в тлумачних та синонімічних словниках. Це дає змогу якнайповніше відтворити картину синонімії [13, с. 113], яка свідчить про розвиток синонімічної системи української мови взагалі та визначає основну її ознаку – динамічність.

Так, практичний словник синонімів української мови подає не такий вже й багатий синонімічний ряд лексеми *патріот*: укр. син, (український) ок. соборник; 3. П. націоналіст [14, с. 293]. Однак, опрацьований матеріал сучасної української письменницької публіцистики засвідчує, що до центру ЛСП «патріот», окрім денотата, входить низка синонімічних йому утворень. Найуживанішими серед них є іменники, які широко представлені у сучасному художньо-публіцистичному дискурсі. Наприклад:

– *українець*: *Вперше в новітній історії всі ми тепер просто – українці, які разом борються за майбутнє своєї країни. Не за минуле [8, с. 86]; Ми захоплюємося тим, як українці відстоюють європейські цінності, не зважаючи на люті холоди й навіть морози, <...> що українці залишаються на Майдані й при мінус двадцяти [10, с. 75]; ...Студенти, робітники, селяни, службовці, інтелігенція – всі вони пройняті волею до незалежності й демократії, й не розходяться, навіть у думці ніхто такого не має, аби покинути Майдан, <...> не покидають гурту, бо вони – українці [15, с. 190–191]; Росіяни і російськомовні скористалися офіційними підказками і часто ображали національно свідомих українців, які наважувалися розмовляти рідною мовою, звертаючись до них як до «бандерівців» [16, с. 65]; ...Герой, українець готовий померти лише задля того, щоб Україна прокинулася вільною [10, с. 52];*

– *громадянин*: *...Це перемога мільйонів пересічних громадян, котрі місяцями боролися за свої права... [8, с. 78]; Ми всі раптом знову опинилися в незвичній для себе ролі – ролі справжніх громадян, зі своєю позицією й своїми переконаннями, із готовністю ці переконання якщо й не відстоювати, то принаймні озвучувати [10, с. 103]; Більшість громадян нашої держави потрохи, поволі таки почала асоціювати себе з жовто-синім прапором і тризубом [17, с. 50]; ...Українське суспільство, громадяни визнають непорушність державних кордонів, не підтримують регіонального сепаратизму, не схвалюють насильницького вирішення конфліктів, а отже приречені займатися формуванням модерної нації і національної ідентичності у рамках наявної вже держави [16, с. 203]*

– *син (донька) України*: *...Мільйони синів і доньок народу України захищають сьогодні на вулицях свій так трудно відвойований вибір власного майбутнього [8, с. 59];*

– *націоналіст*: *...Мовно-культурна ситуація в Україні <...> зберігає всі підставові риси попередніх десятиліть, спонукаючи найзавзятіших українських націоналістів таврувати «антиукраїнський» уряд за подальшу русифікацію України [16, с. 91];*

– *земляк*: *Тепер, уперше в житті, можу нарешті щиро сердо заявити, як багато моїх земляків заявляють у ці дні: я пишаюся моєю країною... [8, с. 59] та ін.*

Сучасні лексикографічні джерела не подають синонімічного ряду лексеми *патріотизм*, проте контекстуальні синоніми представлені у художній публіцистиці українських письменників, як-от: націоналізм (український), національна солідарність та ін. На підтвердження наводимо низку цитат: *Були ми з братом малими й любили футбол. Тоді це було нормою – вболівати за український футбол і київське «Динамо». Це була єдина можлива форма націоналізму [18, с. 67]; ...Новонароджений у ХІХ столітті український націоналізм – шлях перетворення «селян в українців» [16, с. 177]; ...Не знала Україна такого могутнього сплеску національної солідарності [8, с. 38] та ін.*

В один ряд із патріотизмом як громадянською чеснотою сучасний український письменник М. Рябчук ставить такі глибоко філософські поняття – національну солідарність, самопожертву, відданість цінностям, відвагу тощо. Наприклад, *...УПА <...> ціле десятиліття вела безнадійну партизанську війну з окупантами – спершу німецькими, згодом советськими, і саме тому стала <...> утіленням усіх громадянських чеснот, насамперед патріотизму, відваги й самопожертви* [9, с. 187]; *Мусимо визнати, друга частина спадщини Бандери залишається актуальною: патріотизм, національна солідарність, самопожертва, ідеалістична відданість спільним цілям та цінностям* [16, с. 64].

У сучасному мовознавстві антоніми посідають важливе місце серед виражальних засобів мови та відіграють значну стилістичну роль через можливість створювати контрастну характеристику образів, понять, предметів і явищ. Антоніми належать до списку стилістичних засобів і через їх внутрішній значеннєвий потенціал. Виразити протиставлення – основна текстова функція антонімів як таких. Потрібно враховувати, що в антонімічні зв'язки вступають не взагалі будь-які протилежні поняття, а обов'язково поняття співвідносні, об'єднані змістом на основі їх протиставлення.

Поряд із загальномовними антонімами в антонімічні зв'язки в певних контекстах можуть вступати й слова, які зазвичай не мають протилежних значень. Таке протиставлення відбувається лише в індивідуально-авторському використанні слів з метою більшої виразності й точності передачі думок автора, для посилення експресії в описі протилежних явищ. Такі антоніми називають мовленнєвими, або контекстуальними – це слова, що вступають в антонімічні зв'язки лише в певному контексті, та є доволі поширеними в публіцистичному стилі. Поза таким контекстом слова можуть позначати абсолютно різні поняття, що не дають можливості об'єднати їх в антонімічні пари.

Головною семантичною функцією антонімів є відношення протилежності. Ця функція за структурно-семантичною ознакою реалізується внаслідок актуалізації в антонімічних лексемах двох протилежних сем: спільної – «родової» та протилежної – «видової». Другу сему визначають як важливішу [13, с. 119].

Лексична антонімія служить для створення контрасту, який сприяє експресивнішому зображенню дійсності, поведінки людини. Цей прийом автори використовують, щоб привернути увагу до найголовнішого, щоб акцентувати на зв'язках між різними явищами, подіями, процесами тощо [13, с. 123].

Опрацьований матеріал засвідчує, що ядерні лексеми *патріот* і *патріотизм* мають низку антонімічних утворень у сучасній українській письменницькій публіцистиці, які входять до ядерної зони ЛСП. Головною мірою це спричинено складною політичною та соціально-громадянською ситуацією у незалежній Україні. Лексеми, вживання яких активізувалося протягом певного історичного періоду, часто характеризують позитивні або негативні процеси суспільного життя. Отже, контекстуальними антонімами лексем є:

– рагуль: *Рагулі* («некультурна, тупа людина» [19, с. 283], – прим. О. А.) – *це не лише ті, хто засипає Львів сміттям і заливає російською попсою, а й ті, хто мовчки за цим спостерігає. Рагулі не лише ті, що вибирають рагульську владу, а й ті, що не можуть або не хочуть переконати їх вибрати іншу та змусити її працювати* [9, с. 83];

– людина бездіяльна: *...Не можна ображатися на державу, коли вона за нашої бездіяльності перероджується в авторитарного монстра* [20, с. 6];

– українофоб: *Українофоби <...> запекло протестують проти дублювання кіно- і телефільмів по-українськи* [9, с. 98];

– патріотизм «на печі»: *...Дух культу «святих» вишиваних сорочок і нецирого патосу плевав у громаді патріотизм «на печі»* [21, с. 91].

Окрему групу контекстуальної антонімії складають слова іншомовного походження, оскільки українська мова перебувала й перебуває в постійному зв'язку з

іншими мовами. Саме через ці контакти до її лексичного складу увійшли численні запозичення, які є одним із найважливіших чинників розвитку мови. Вони спочатку потрапляють здебільшого до професійної та наукової лексики, а вже згодом переходять до загальноживаної. Проникнення в українську мову іншомовних слів останнім часом стало особливо активним, та цей процес триває і досі [13, с. 63].

Контекстуальними антонімами лексеми *патріот* є такі слова іншомовного походження, як-от:

– політик (можновладець, урядовець): *Хоч би там як, але завдяки революції ми маємо нині більш-менш ту владу, на яку заслуговуємо. Із «Регіоналами», що отримали більшість. Із комуністами, що все ж потрапили до парламенту, замість опинитися на смітнику історії. Із соціалістами, яких усі ми недооцінили. Із бютівцями та нашоукраїнцями, котрі, схоже, навіть у пекельному казані воюватимуть головним чином одне з одним [9, с. 155]; Як, скажімо ставитись до людини, яка відкрито підтримує репресії проти своїх співвітчизників? Як називати політиків, які воюють із власним населенням? <...> Нашими демонами [10, с. 93]; З огляду на те, як довго розтлівали власті українське суспільство, воно виявилось надивовижку морально здоровим [8, с. 94];*

– націонал-демократ: **Націонал-демократи** <...> *вперто чіпляються за посади, за кумівські ордени і титули, переконуючи себе й інших, що мета виправдовує засоби, і що вони працюють роксоланами в султановому гаремі зовсім не для сексуальної втіхи, а для добра неьки-України [9, с. 17];*

– шовініст: *...Кожна отака шовіністична мерзота, виплодок, конче мусить «пнуть» Шевченка! [22, с. 141];*

– космополіт: *Легше верблюдові буде пролізти у вушко голки, ніж безрідним космополітам, замаскованим під фальшиву україномовність, проскочити повз недремного В. І. та його доблесне видання, що є «речником глибинного стосунку до українства» [16, с. 139–140].*

Отже, сучасний етап розвитку лінгвістичної науки позначений зацікавленням семантичними аспектами мови на всіх її рівнях. Конкретні праці та засадничі тези демонструють, що в межах поля між його компонентами встановлено парадигматичні відношення та внутрішньомовні механізми.

У межах ЛСП «патріот» денотат представлений і як людина, яка не відділяє себе від держави та є не байдужою до її долі, і як борець за правду та волю, якому не байдужа ситуація в Україні, і як член української громади, готовий служити на користь Вітчизни та малої Батьківщини.

У сучасній художній публіцистиці справжній патріот репрезентований як людина, яка має бажання й здатна захищати права знедоленого народу та покращувати його добробут. Письменники своїм публіцистичним словом зробили вагомий внесок у розвиток національної та соціальної свідомості українського народу. Своєю діяльністю вони вказують на широкі горизонти національно-культурного відродження українського народу, стаючи на позиції демократичного націоналізму.

У мові публіцистичного стилю відображено суспільно-політичні ідеї та процеси, віддзеркалене життя нації. Письменницька публіцистика репрезентує мовну картину світу, демонструє динаміку всіх сфер життя, їх авторську інтерпретацію. Важливою ознакою публіцистики є комбінація елементів розмовного, художнього та офіційно-ділового стилів, а вивчення публіцистичної спадщини українських письменників поглиблює знання про історію мови, розвиток її стилів, відтворює національне буття українців.

Перспективи дослідження вбачаємо у моделюванні синтагматичних відношень між одиницями ЛСП «патріот».

PARADIGMATIC RELATIONS BETWEEN LEXICAL AND SEMANTIC ELEMENTS OF «PATRIOT» FIELD ON THE BASIS OF MODERN UKRAINIAN NONFICTION

O. S. Antipov, postgraduat
Luhansk National University named after Taras Shevchenko,
1., Gogol Sq., Starobilsk, Ukraine

Art publicistic, created by writers, is characterized by direct influence into the phenomenon of the society. It forms people thinking, has strong influence onto the nationally oriented persons.

There is the researching of paradigmatic relations as one of the ways of connections between lexical and semantic field's «patriot» units in the article, which was created on the basis of modern Ukrainian and art publicistic. It is considered the meaning of contextual synonymy and antonymy by the author of scientific studio. Using the lexical-graphical resources, it is represented the evolution of the lexeme «patriot».

The phenomenon of patriotism is colored with such key words as Motherland and Native country and has a great importance for the renaissance of the Ukrainian idea.

Key words: art publicistic, patriot, patriotism, lexical and semantical system, lexical and semantical field, paradigmatic (paradigmatic relations), synonym, antonym.

ПАРАДИГМАТИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ЕДИНИЦАМИ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКОГО ПОЛЯ «ПАТРИОТ», ПОСТРОЕННОГО НА ОСНОВЕ СОВРЕМЕННОЙ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ПУБЛИЦИСТИКИ

O. S. Antipov, аспирант
Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко,
пл. Гоголя, 1, г. Старобельск, Украина

Художественная публицистика, что создается писателями, характеризуется прямым вмешательством в явления жизни общества. Она формирует общественное мнение и влияет на национально-ориентированную личность.

В статье исследовано парадигматическое отношение как одно из средств связи между единицами лексико-семантического поля «патриот», что смоделировано на материале современной художественной публицистики. Автор статьи рассмотрел понятия контекстуальной синонимии и антонимии. Эволюция лексемы «патриот» просматривается за счет лексикографических источников.

Феномен патриотизм объединяет такие ключевые понятия как Родина и Отчизна и имеет важное значение для возрождения украинской национальной идеи.

Ключевые слова: художественная публицистика, патриот, патриотизм, лексико-семантическая система, лексико-семантическое поле, парадигматика, синоним, антоним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Етимологічний словник української мови: У 7 т. / редкол.: О. С. Мельничук (голов. ред.) та ін. – К.: Наук. думка, 1983. – Т.4: Н–П / уклад.: Р. В. Болдирев та ін.; ред. тому: В. Т. Коломієць, В. Г. Скляренко. – 2003. – 656 с.
2. Словник української мови: В 11 т. / за ред. І. К. Білодіда. – К.: Наук. думка, 1975. – Т. VI. – 832 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
4. Грушевський М. С. Очерк истории украинского народа. – СПб., 1904.
5. Забужко О. Хроніки від Фортінбраса [Текст]: вибрана есеїстика / Оксана Забужко. – 4-те вид. – К.: Факт, 2009. – 352 с.
6. Коць Т. А. Літературна норма у функціонально-стильовій і структурній парадигмі / Т. А. Коць. – К.: Логос, 2010. – 303 с.
7. Єрмоленко С. Я. Мовно-естетичні знаки української культури. – К.: Інститут української мови НАН України, 2009. – 352 с.
8. Забужко О. Let my people go [Текст]: 15 текстів про українську революцію / Оксана Забужко. – 2-е вид. випр. – К.: Факт, 2006. – 232 с.
9. Рябчук М. Улюблений пістолет пані Сімпсон: хроніка помаранчевої поразки [Текст] / Микола Рябчук. – К.: «К. І. С.», 2009. – 240 с.
10. Євромайдан: хроніка відчуттів [колекція есе Тараса Прохаська, Івана Ципердюка, Юрія Андруховича, Сергія Жадана, Юрія Винничука]. – Брустурів: Дискурсус, 2014. – 156 с.
11. Степанов Ю. С. Основы общего языкознания. Учебное пособие для студентов филол. специальностей пед. ин-тов. Изд. 2-е, перераб. – М.: Просвещение, 1975. – 271 с.
12. Українська мова: Енциклопедія [Текст] / НАН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови; Ред. В. М. Русанівський [та ін.]. – 2-ге вид., випр. і допов. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
13. Навальна М. І. Нові явища та процеси у живанні дієслів соціально-економічної сфери в українській мові: [монографія] / Навальна М. І. – Переяслав-Хмельницький: «Видавництво К С В», 2014. – 188 с.
14. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови [Текст]: близько 20000 синонім. рядів / Святослав Караванський. – 4-те вид., опрац. і значно допов. – Л.: БаК, 2012 – 523 с.

15. Іваничук Р. Нешоденний щоденник. – Львів : Літопис, 2005. – 216 с.
16. Рябчук М. Постколоніальний синдром [Текст] : спостереження / Микола Рябчук. – К. : «К. І. С.», 2011. – 240 с.
17. Ірванець О. В. П'яте перо : публіцистика / Олександр Ірванець. – Луцьк : ПВД «Твердиня», 2011. – 200 с.
18. Бондар А. Морквяний лід. Збірка [Текст] / Андрій Бондар. – К. : Нора-Друк, 2012. – 208 с.
19. Ставицька Л. Український жаргон. Словник: Містить близько 4070 слів і понад 700 стійких словосполучень. – К. : Критика, 2005. – 496 с.
20. Рябчук М. Українська правда / Микола Рябчук // Критика. – 2005. – №1–2 (87–88). – С. 4–6.
21. Андрухович Ю. Дезорієнтація на місцевості / Юрій Андрухович. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2006. – 128 с.
22. Андрусяк І. Дуби і леви: статті та есеї / Іван Андрусяк. – К. : Грані-Т, 2011. – 168 с.

LIST OF REFERENCES

1. *Etymologichnyy slovnyk ukrayinskoyi movy*: U 7 t. / Redko .: O. Melnychuk (heads. ed.) and others. – K. : Science. view, 1983 – V.4: N-P / Uklad.: R. V. Boldyrev, etc.; V.T. Kolomic, V. G. Sklyarenko. – 2003. – 656 p.
2. *Bilodid I. K.* Ukrainian dictionary: V 11 t. – K. : Nauk. dumka, 1970–1980. – T. VI. – 1975. – 832 p.
3. *Busel V. T.* Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukraïnskoi movy. – K. : Perun, 2007. – 1736 p.
4. *Grushchovsky M. S.* Essay on the history of the Ukrainian people. – St-P, 1904.
5. *Zabuzhko O.* Khroniky vid Fortinbrasa [Tekst] : vybrana eseyistyka. – 4-te vyd. – K. : Fakt, 2009. – 352 p.
6. *Kots T. A.* Literary norm in functional-stylistic and structural paradigm. – K. : Lohos, 2010. – 303 p.
7. *Yermolenko S. Y.* Linguistic and aesthetic signs Ukrainian culture. – K. : Instytut ukrayinskoyi movy NAN Ukrayiny, 2009. – 352 p.
8. *Zabuzhko O.* Let my people go : 15 tekstiv pro ukraïnsku revolyutsiyu. – 2-e vyd. vypr. – K. : Fakt, 2006. – 232 p.
9. *Ryabchuk M.* Ulyublenyy pistolet pani Simpson: khronika pomaranchevoyi porazky. – K. : «K. I. S.», 2009. – 240 s.
10. *Yevromaydan: khronika vidchuttiv* [ese Tarasa Prokhaska, Ivana Tsyperdyuka, Yuriya Andrukhovycha, Serhiya Zhadana, Yuriya Vynnychuka]. – Brusturiv : Dyskursus, 2014. – 156 p.
11. *Stepanov Y. S.* Fundamentals of General Linguistics. Textbook for students of philological specialties of pedagogical institutes. Izd. 2-e, pererab. – M. : «Prosveshchenye», 1975. – 271 p.
12. *Ukrayinska mova: Entsyklopediya* [Tekst] / NAN Ukrayiny, In-t movoznav. im. O. O. Potebni, In-t ukr. movy; Red. V. M. Rusanivskiy [ta in.]. – 2-he vyd., vypr. i dopov. – K. : Ukrayinska entsyklopediya im. M. P. Bazhana, 2004. – 824 p.
13. *Navalna M. I.* New phenomena and processes in the verb socio-economic sphere in Ukrainian: [monograph]. – Pereyaslav-Khmelnytskyi : «Vydavnytstvo K S V», 2014. – 188 p.
14. *Karavansky S.* Praktychnyy slovnyk synonymiv ukraïnskoyi movy : blyzko 20000 synonym. ryadiv. – 4-te vyd., oprats. i znachno dopov. – L. : BaK, 2012 – 523 p.
15. *Ivanychuk R.* Neshchodenny shchodennyk. – Lviv : Litopys, 2005. – 216 p.
16. *Ryabchuk M.* Postkolonialnyy syndrom : sposterezhennya. – K. : «K. I. S.», 2011. – 240 p.
17. *Irvanets O. V.* Pyate pero : publitsystyka. – Lutsk : PVD «Tverdynya», 2011. – 200 p.
18. *Bondar A.* Morvyanuy lid. Zbirka. – K. : Nora-Druk, 2012. – 208 p.
19. *Stavytska L.* Ukrayinsky zhargon. Slovnyk: Mistyt blyzko 4070 sliv i ponad 700 stiykykh slovospoluchen. – K. : Krytyka, 2005. – 496 p.
20. *Ryabchuk M.* Ukrayinska pravda // Krytyka. – 2005. – №1–2 (87–88). – P. 4–6.
21. *Andrukhovych Y.* Dezorientatsia na miscevesti. – Ivano-Frankivsk: Lily-HB, 2006. – 128 p.
22. *Andrusiak I.* Duby i levy: statii ta essei. – K. : Grani-T., 2011. – 168 p.

Надійшла до редакції 3 березня 2015 р.